

Medborgare, kulturmiljö och planering – Ett kvantitativt angreppssätt på medborgardeltagande

Elin Berglund och Krister Olsson

7 november 2013

- **Krister Olsson** – utredare, Riksantikvarieämbetet, tekn.dr. Regional planering*
- **Elin Berglund** – intendent, Sundsvalls museum, tekn.dr. i Planering och beslutsanalys*

*Urbana och regionala studier, KTH, Stockholm

Kulturmiljövården

- Objekt och avgränsade miljöer
- Skydd och reservat
- Expertfråga
- Offentligt ansvar
- Produktorienterad verksamhet

Föreställningar i praktiken:

Samhällsplanering – expert aktivitet

Platsmarknadsföring – försäljning,
utbudsorienterad aktivitet

Kulturmiljö – materiella lämningar som
identifieras av experter

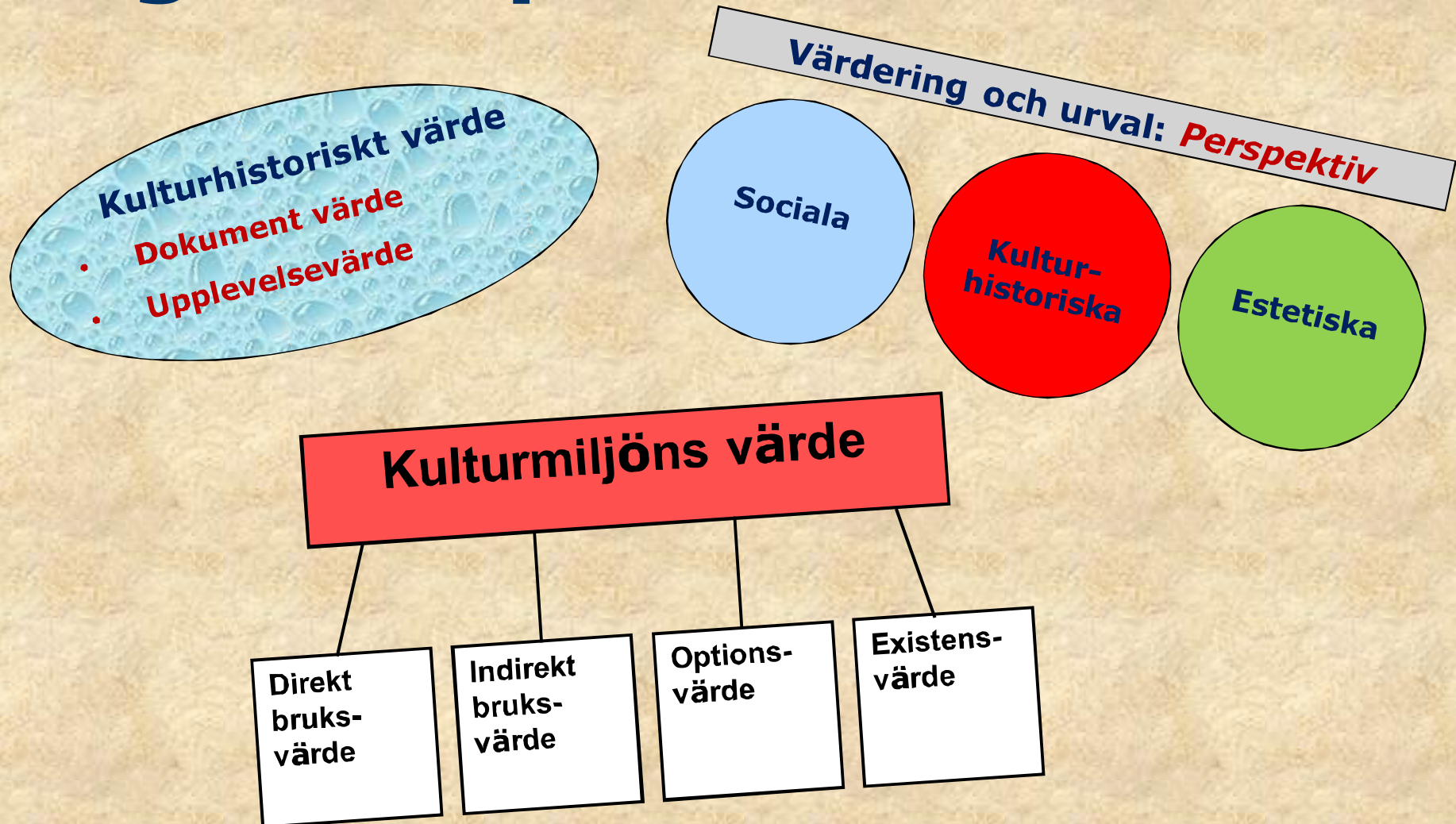
Framväxande synsätt (teori/retorik):

Samhällsplanering – kommunikativ process

Platsmarknadsföring – efterfrågeorienterad och
behovsstyrd process

Kulturmiljö – det som har mening och betydelse
för människor (från objekt till subjekt)

Kulturmiljöns egenskaper och värden

Varför deltagande?

- **Globalisering**
 - **Individualisering**
 - **Gemensamma bästa - kollektiva nyttan - infrastruktur**
 - **Konkurrens – platsmarknadsföring**
-
- 1. Demokratisera demokratin**
 - 2. Identitet och tillhörighet**
 - 3. Bättre beslut**

Kulturmiljö som infrastruktur...

... kollektiv nytthet

- Ingen expertfråga
- Användning och värderingar – centralt
- Enskilda har inga starka incitament att delta i planeringens processer – söka kunskap...

HUR åstadkomma deltagande?

I form av...

...kommunikativa processer

Med utgångspunkt i...

...efterfrågan och behov

Om det som har...

...mening och betydelse för människor

Deltagande i planering

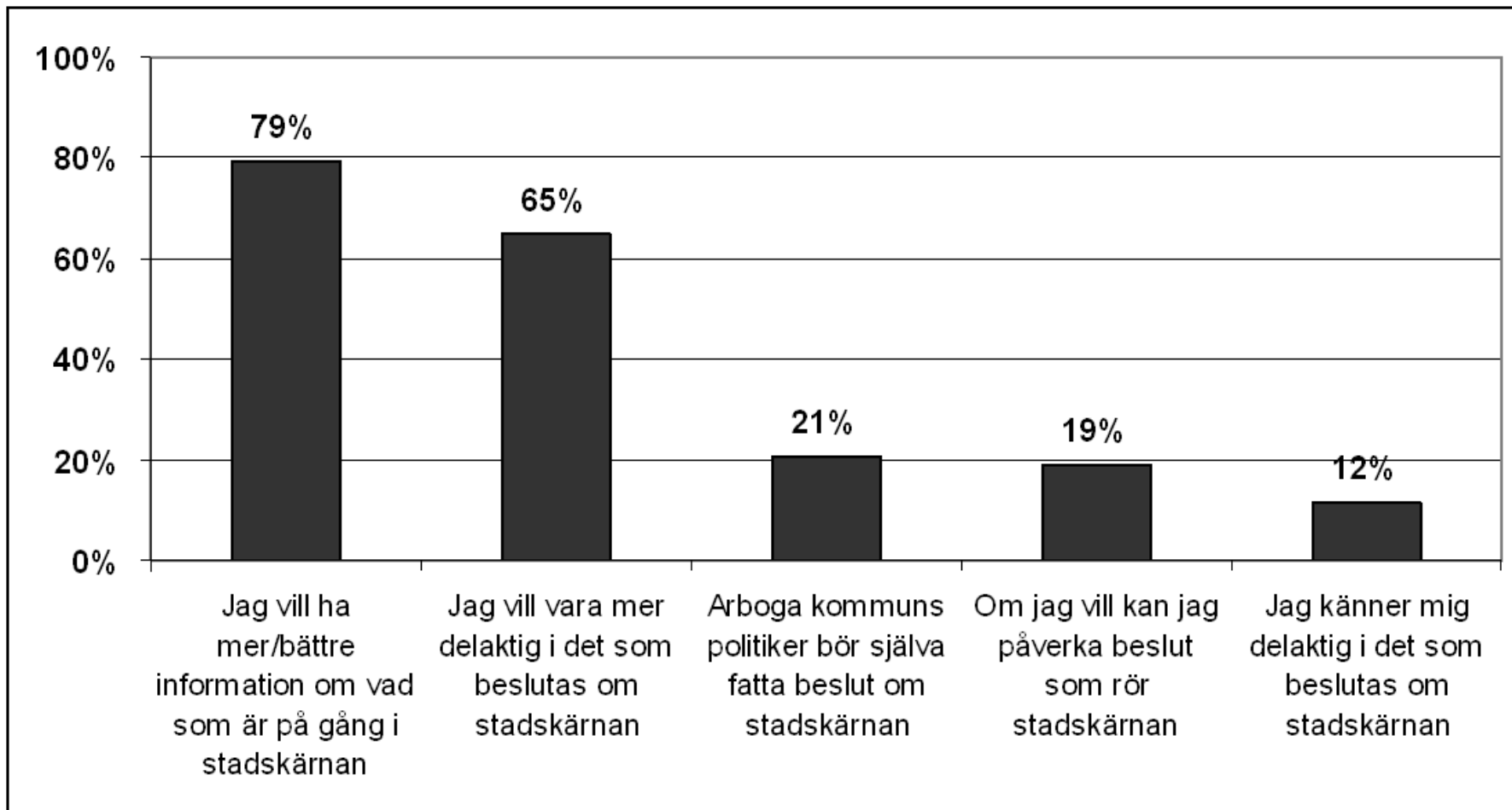
- Kvalitativa metoder dominerar
- Förväntas vara aktivt
- Förutsätter – resurser och förmågor
- Konkreta processer – direkt berörda som deltar – fokus mot miljön som privat nyttighet – privata egenskaper

DITT ARBOGA

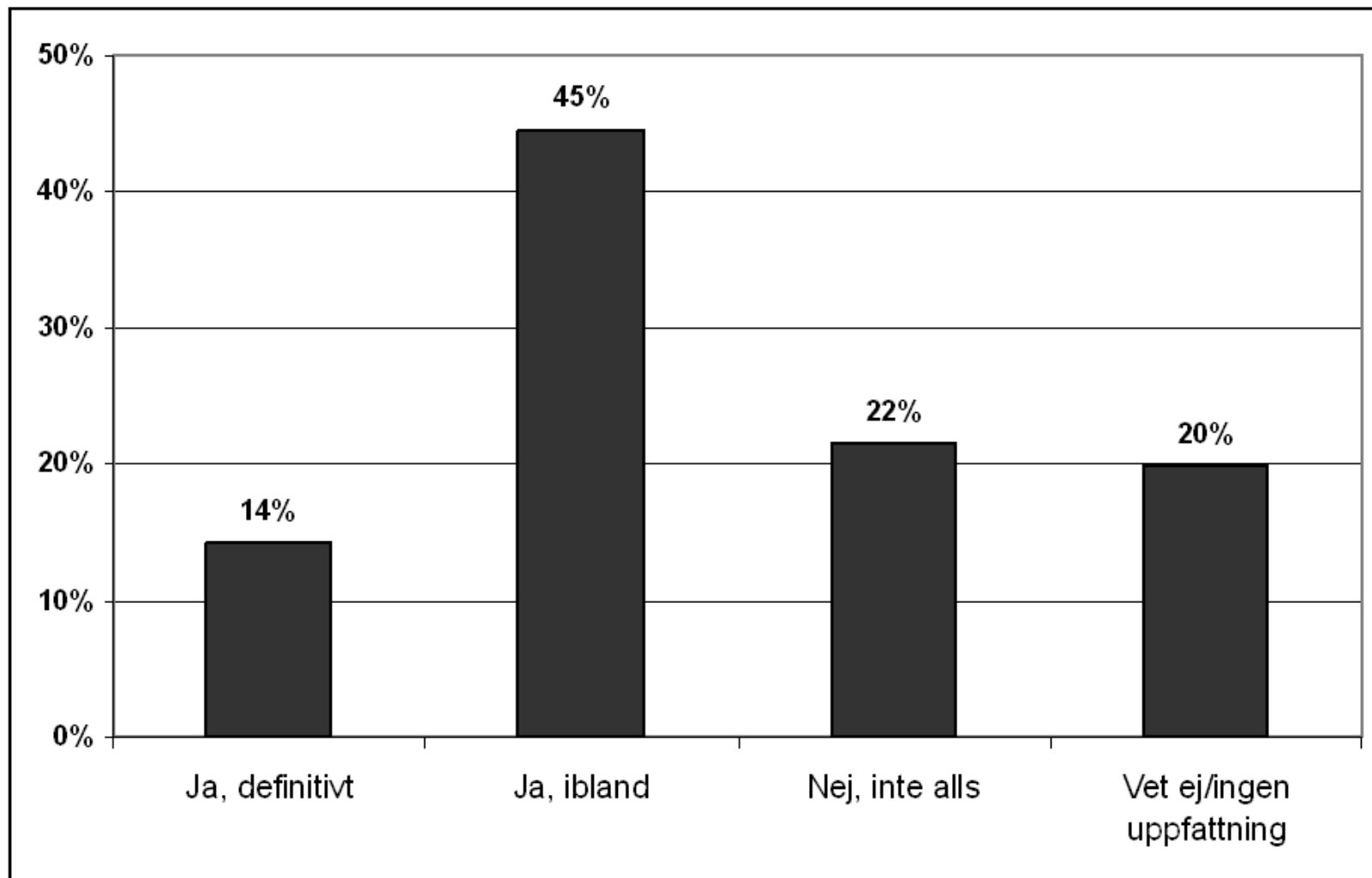
- **13400** invånare i Arboga kommun
- **Postenkät**
- **Slumpmässigt urval**
(950 personer, 16-74 år)
- **Omkring 600 svar (63 %)**
- ***Bortfallsanalys:***
representerar Arbogas
invånare

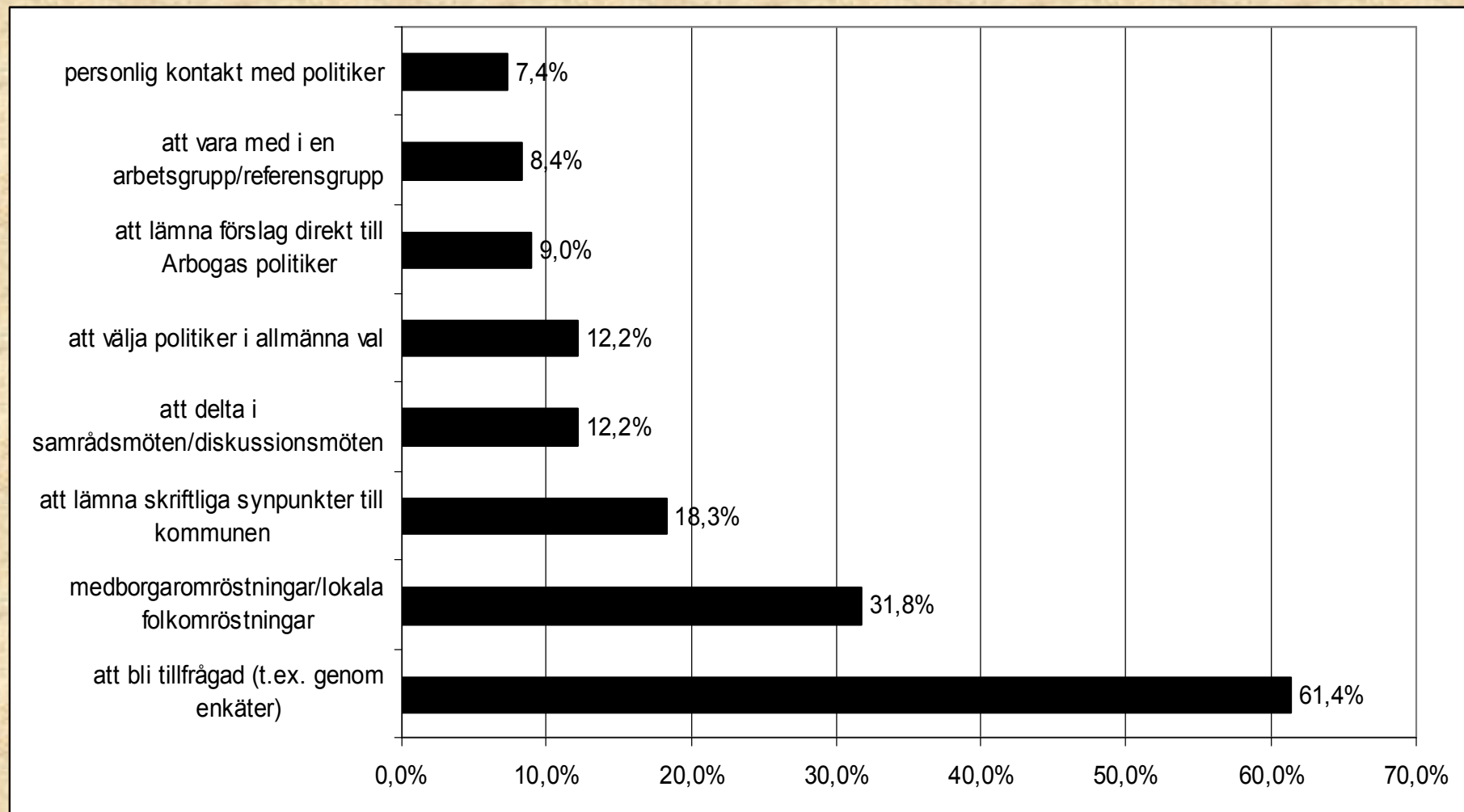
Delaktighet i beslut om stadskärnas utveckling?

Majoriteten vill vara delaktig; vara med och påverka planering och byggande i Arboga

Hur påverka planering och byggande? **Genom...**

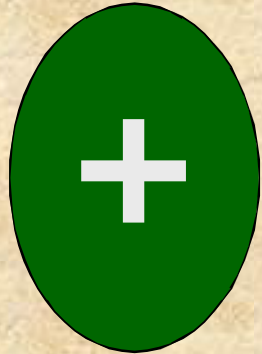

**Mötes-
platser
i Arboga
stadskärna**

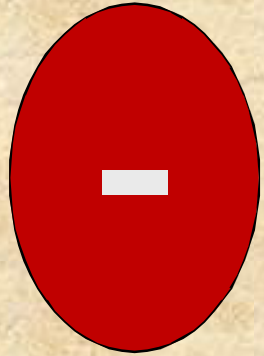
Områden
i Arboga
tätort som
särskilt
uppskattas

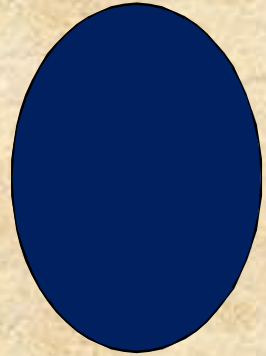
Enkätmetodik

- Ingen grupp utesluts (statistiskt urval)
- Alla deltar på lika villkor (i princip)
- Möjligt att nå stor heterogen grupp/många grupper
- Potential att fånga kollektiva nyttan

Enkätmetodik

- Avsändaren sätter dagordningen
– bestämmer vad som är viktigt
- Svårt att fånga motiv bakom värderingar
- Alla har inte samma förmåga
- Alla svarar inte – bortfallsanalys nödvändig

Avslutning

...stärka medborgares tillgång till planeringens samtalsarena

...ge större utrymme i värderings- och beslutsprocesser

Men...

...inte slutet – början...

...utgångspunkt för vidare diskussioner...

...komplement till andra angreppssätt...

Tack!

Elin Berglund

Sundsvalls museum

elin.berglund@sundsvall.se

Krister Olsson

Riksantikvarieämbetet

krister.olsson@raa.se

<http://kulturarvsdata.se/raa/samla/html/356>